

Vzpomínky pamětníků ožijí

2.6.2023 - Aneta Fialová | Městská část Praha 7

Žáci v průběhu pěti měsíců nejprve natáčeli vyprávění místních pamětníků a dohledávali k jejich příběhům dokumentární materiály.

Ze shromážděných podkladů pak vytvořili vlastní dokumentární díla, která odborné i široké veřejnosti představí právě na slavnostní prezentaci ke konci školního roku. „Pamětníci, jejichž osudy děti zpracovávaly, tvoří velice pozoruhodný mix osobností, které spojuje především pocit z dobře prožitého života, přestože zažívali dobré i náročné chvíle,“ dodává regionální koordinátorka pořádající společnosti Post Bellum Markéta Koropeczká.

Děti zpovídaly například režiséra a spoluzakladatele Občanského fóra Tomáše Kulíka nebo českého islamologa profesora Luboše Kropáčka, který během svého života procestoval velkou část Afriky a Arabského poloostrova. Dalším pamětníkem, jehož osud děti sledovaly, byl Václav Šasek, který svou šikovností překonal nepříznivý kádrový posudek a místo práce v dolech nakonec jako elektrotechnik procestoval kus světa. Olga Handlová zažila dětství v Sudetech v Rychnově nad Kněžnou a nelehkou cestu za novým životem v Praze, kde kvůli údajné protirežimní činnosti tatínka nesměla vystudovat vysněnou vysokou školu. I mládí Mileny Markusové velmi výrazně ovlivnil osud jejího tatínka, který byl za účast na vzpouře v uranových dolech ve vězení. Bývalá ředitelka ZŠ Františky Plamínkové Anna Hurychová a učitelka ze ZŠ Strossmayerovo náměstí Eva Fejková přiblížily dětem české školství a život v době socialismu. **Pamětnice Milada Dagmar Vorlíčková prožila celý svůj život v Praze 7, kde velkou část života trénovala ženy v holešovickém Sokole a zúčastnila se jednoho všesokolského sletu a v letech, kdy byl Sokol zakázaný, pěti spartakiád. Právě její příběh si můžete v psané formě přečíst v následujících řádcích.**

V rámci slavnostního podvečera zhodnotí odborná porota, v níž zasedne historik Prokop Tomek (Vojenský historický ústav Praha), novinář Stanislav J. Václavovic (Hobuleť) a pedagog Miroslav Pešek (Gymnázium Jana Keplera) zpracovaná dokumentární díla studentů i jejich výstupy před publikem. Prezentace, kterou bude v Bio Oko moderovat novinářka Barbora Sochorová (Seznam Zprávy), je přístupná veřejnosti. Žákovské dokumenty jsou dostupné na webu.

Tato akce probíhá díky finanční podpoře Městské části Praha 7 a podpoře lokálních sponzorů: Alza.cz, Bio Oko, Centrum současného umění DOX, Kytky od Pepy, Národní galerie Praha, Národní technické muzeum, OC Stromovka a Pod 7 kilo.

Čtěte Hobuleť, děvčata!

Paní Milada Dagmar Vorlíčková (93 let) celý život bydlí v Praze 7. Posledních 60 let žije v Holešovicích, ale dětství a školní léta strávila s rodiči na Letné – z okna měli výhled na Letenskou pláň, kde tenkrát ještě stálo dřevěné hřiště Slávie. Narodila se v Červené porodnici (dnes porodnice U Apolináře), tehdejší největší porodnici z celé Prahy, a chodila do dívčí školy u Vodárenské věže, kdy jich bylo čtyřicet ve třídě. Takřka všechna svá vysvědčení má v němčině, základní předměty jsou dokonce seřazeny v pořadí: německý jazyk, náboženství a teprve poté český jazyk, a na listu není uvedeno Letná, ale Bubeneč.

Z doby než se přestěhovala do Holešovic, si pamatuje, jak se v zimě chodilo bruslit na zamrzlou Vltavu. Jak ale sama říká, tenkrát, když se řeklo, že „zamrzla Vltava“, myslelo se tím, že se dá po ledu dojít až ke Karlovu mostu. Nejspíše proto to byl takový hrozný rámus, když s příchodem jara

pukaly ledy, které se poté hromadily na Štvanici. S úsměvem vzpomíná též na to, jak v létě neuplynula sobota, kdy by nenavštívili kino, tehdy totiž bylo na Letné pět biografů. Již ne tak radostně vypráví o přebarvení kachliček budovy Ministerstva vnitra na černo, aby nebyla tak viditelná při náletech – tedy o první změně v jejím okolí spojené se začátkem války.

Za jeden z nejšťastnějších dnů svého života (kromě dne své svatby, která byla mimochodem první svatbou na národním výboru) považuje den, kdy se s manželem a synem v jejích 32 letech přestěhovali do bytu v Holešovicích, jež obývá dodnes. Tehdy to tak však nebrala – ani ona, ani nikdo jiný: „Ale to jsme považovali, že Letná je lepší! Že Letná je něco. Holešovicemi jsme vždycky opovrhovali, to že je taková chudá čtvrť. Pravda je, že Holešovice v té době opravdu byly taková chudší čtvrť, kde byly dílny a malé továrničky, který se teď bourají a likvidují a staví se tu ty obrovský nové budovy.“ Nyní však své pobývání v této čtvrti bere jako jeden z aspektů, díky kterým byl její život tak krásný. Svůj život totiž považuje za velmi šťastně prožitý. Na otázku, zdali něčeho lituje, odpověděla: „Ne, kdepak, nic bych neudělala jinak.“ A to i přesto, že zažila léta, kdy ještě na denním pořádku byla jídla jako kroupy, ovesné vločky a hrachová kaše, a v roce 1968 ze svého okna pozorovala sovětské tanky na Libeňském mostě. O povodni v roce 2002 ani nemluvě. V domě, kde paní Vorlíčková bydlí, měli během těch neblahých dnů vodu až do prvního patra. Vybavuje si, jak ve čtyři ráno chodili policisté vyhánět lidi z bytů, aby se dočasně ubytovali někde jinde. Když se poté s rodinou vrátili domů, v jejich ulici prý bylo všechno ponořené do tmy, protože ještě nešla elektřina a netekla voda.

Ani v původním bydlišti však neunikla zásahům války a politiky do svého života (například bomby padající na Prahu 14. února 1945 či vyhazov z práce při politických prověrkách), nicméně hezké vzpomínky (například zážitky ze sametové revoluce) zdaleka převyšují ty špatné. Paní Milada například 30 let vedla cvičení žen v holešovickém Sokole, což dělala – tak jako mnoho jiných věcí –, aniž by za to dostávala zaplacení. Její vášní byly především spartakiády, kterých se zúčastnila dokonce pětkrát. Obzvláště o nich mluví s velkou hrdostí a nadšením: „Já si pamatuju, že když jsme stáli v té bráně borců... víte, a teď máte před sebou ten obrovské stadion... no bylo to úžasný.“

A já zase za sebe i za náš dívčí tým, který s paní Miladou dělal rozhovor, mohu říct, že s velkým nadšením a hrdostí mluvíme právě o své spolupráci s touto výjimečnou dámou, jakožto velmi inspirativní osobností, která nám dala spoustu rad do života. Nejednou zopakovala, abychom se učily, hodně četly, cvičily... a ano, abychom se nevdávaly moc brzo a – aniž by tušila, že v něm o ní bude článek – četly Hobule! V průběhu svého čilého vyprávění protkaného vřelým smíchem nás však naučila mnoho i o tom, o čem vysloveně nemluvila. Třeba, že štěstí tkví v detailech, protože ty naoko bezvýznamné každodenní drobnosti jsou nakonec to, co nám chybí nejvíce a na co vzpomínáme s tím nejširším úsměvem, a že žádná beznadějná situace není natolik beznadějná, aby se na ní nedalo najít něco pozitivního. Troufám si říci, že nás všechny přiměla přát si být jednou jako ona. To se tak stává, že se člověk ledacos přiučí, když poslouchá někoho, kdo po světě chodí už skoro sto let, vyprávět odlehčeně i o těch nejhorších věcech, které se mu za tu dobu přihodily. Ale takových lidí je bezesporu málo – takových, kteří se dokážou s takovou grácií a ryzí dobrosrdečností zaměřovat výhradně na světlou stránku věci. A stejně tak má jen málo lidí tu čest moci někoho takového poznat. Proto bych chtěla poděkovat všem, kteří se zasloužili o to, že jsme se tohoto skvělého projektu mohly zúčastnit, poznat historii takto tváří v tvář, a ještě se přitom naučit tolik o starší, o životě a o štěstí...

<https://www.praha7.cz/vzpominky-pametniku-oziji>